

۱- گزینه «۲» - دانش بشری به دو حیطة کلی تقسیم می‌شود: تصور و تصدیق

تصور: صورت‌های ذهنی ساده است که در آن‌ها به واقعیت داشتن یا نداشتن یا ارتباط آن‌ها با سایر امور کاری نداریم. مانند تصور سیمرغ، انسان، درخت و ...

تصدیق: جملاتی که در آن‌ها حکم و قضاوت وجود دارد و در آن‌ها اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. مانند: سیمرغ، مرغی افسانه‌ای است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر دو تصور است، زیرا جملات انشایی هم تصور محسوب می‌شوند.

گزینه «۳»: هر دو تصور است.

گزینه «۴»: اولی تصدیق و دومی تصور است.

(خدابخش) (درس اول - منطق ترازوی اندیشه - تصور و تصدیق) (متوسط)

۲- گزینه «۳» - یک لفظ در جمله می‌تواند سه نوع دلالت داشته باشد، یعنی وقتی کلمه‌ای به کار می‌بریم ممکن است از آن لفظ سه منظور داشته باشیم:

(۱) دلالت مطابقی: منظور ما از آن لفظ کاملاً مطابق با معنای حقیقی آن است. مانند: تهران شهری بزرگ است (تمام شهر تهران منظور ماست).

(۲) دلالت تضمینی: منظور ما از آن لفظ تنها بخشی از معنای حقیقی آن می‌باشد. مانند: علی خانه‌اش را رنگ آمیزی کرد. (دیوار منزل منظور ماست).

(۳) دلالت التزامی: منظور ما از آن لفظ نه معنای حقیقی آن است و نه بخشی از آن، بلکه بر چیزی دلالت داریم که لازمه آن لفظ است یعنی ارتباطی منطقی بین لفظ و منظور ما وجود دارد. مانند: سقراط جام را سر کشید. (محتویات جام، منظور ما است).

(خدابخش) (درس دوم - لفظ و معنا - نحوه دلالت لفظ بر معنا) (آسان)

۳- گزینه «۴» - هرگاه اشتراک مصادیق دو مفهوم کلی را نسبت به یکدیگر بسنجیم چهار حالت پیش خواهد آمد که به آن نسبت اربع یا چهارگانه می‌گویند.

رابطه تساوی: مانند: هر انسانی متفکر است - هر متفکری انسان است. در این‌گونه رابطه، مصادیق یک مفهوم کلی تماماً مصادیق یک مفهوم کلی را دربرمی‌گیرد و بالعکس.

رابطه تباین: مانند: هیچ چرخ‌خیزی ماشین نیست. هیچ ماشینی چرخ نیست. در رابطه تباین، مصادیق یک مفهوم کلی، هیچ مصداق مشترکی با مصادیق مفهوم کلی دیگر ندارد.

رابطه عموم و خصوص مطلق: در این رابطه مصادیق یک مفهوم کلی تماماً مصادیق مفهوم کلی دیگر نیز هستند اما مفهوم کلی دوم نه تنها مصادیق مفهوم کلی اول را دربرمی‌گیرد بلکه غیر از آن هم مصادیقی دارد. (رابطه بین دو مفهوم ایرانی و آسیایی)

رابطه عموم و خصوص من‌وجه: در این رابطه دو مفهوم کلی تعدادی مصداق مشترک دارند اما هر یک به تنهایی مصادیق مخصوص به خود را نیز دارند. (خدابخش) (درس سوم - مفهوم و مصداق - نسبت‌های چهارگانه) (متوسط)

۴- گزینه «۱» - جامع بودن یعنی شامل بودن. تعریفی که ارائه می‌کنیم باید شامل تمامی مصادیق آن چیزی باشد که قصد تعریفش را داریم.

اسم = کلمه‌ای که بیانگر صفت یا حالتی از چیزی است. جامع نیست باید پرسید (آیا هر اسمی صرفاً صفت یا حالتی را بیان می‌کند؟) که پاسخ خیر می‌باشد.

مانع بودن: تعریفی مانع است که مصادیقی غیر از مصادیق آن چه که قصد تعریفش را داریم دربرنگیرد؛ یعنی مانع اغیار باشد. مثلاً اگر در تعریف انسان بگوییم «حیوان سخن‌گو»، این تعریف مانع نیست چون حیوان‌های دیگری را می‌شناسیم که می‌توانند سخن‌گو باشند مانند طوطی

(خدابخش) (درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - شرایط تعریف صحیح) (دشوار)

۵- گزینه «۲» - برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا، می‌توان از دو روش استفاده کرد:

(۱) توجه به وجوه اختلاف = برای نقد یک استدلال تمثیلی می‌توان از وجوه اختلاف دو امر جزئی بهره برد.

(۲) یافتن استدلال تمثیلی مخالف = می‌توان برای مقابله با یک استدلال تمثیلی غلط یک تمثیل مخالف آن را آورد.

(خدابخش) (درس پنجم - اقسام استدلال استقرایی - مغالطه تمثیل ناروا) (آسان)

۶- گزینه «۳» - به استدلالی که براساس یک مشابهت شکل گرفته باشد، استدلال تمثیلی می‌گویند. در این نوع استدلال از مقدمه جزئی، نتیجه جزئی می‌گیریم. مانند: گوشی تلفن جدیدی که به بازار آمده است، ظاهری شبیه گوشی من دارد (مقدمه جزئی) بنابراین باید امکانات و برنامه‌های آن نیز با گوشی من یکسان باشد. (نتیجه جزئی) (خدابخش) (درس پنجم - استدلال استقرایی - استقرای تمثیلی) (دشوار)

۷- گزینه «۳» - استنتاج بهترین تبیین: یک نوع از استدلال استقرایی است و به همین دلیل نیز، نتیجه آن قطعی نیست. (چون هنوز احتمال‌های دیگر وجود دارند). در این روش، احتمالات مختلف برای وقوع یک رویداد بررسی شده و با حذف تبیین‌های اشتباه، به بهترین تبیین می‌رسیم.

در این روش دقیقاً همانند یک کارآگاه عمل می‌کنیم. (خدابخش) (درس پنجم - استدلال استقرایی - استنتاج بهترین تبیین) (متوسط)

۸- گزینه «۴» - معنای مصرع «خجل از کرده خود پرده‌داری نیست که نیست»؛ هر کسی که پرده‌داری کند از کار خویش شرمسار می‌گردد، جمله خبری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» و «۳»: جملات انشایی هستند و صدق و کذب نمی‌گیرند.

گزینه «۲»: «بگردان ساقیا آن جام دیگر» جمله‌ای امری و انشایی است.

(خدابخش) (درس ششم - قضیه حملی - جمله خبری) (متوسط)

۹- گزینه «۳» - قضایای حملی، در ابتدا به دو قسمت «شخصیه» و «محصوره» تقسیم می‌شوند. در «قضیه شخصیه» موضوع قضیه یک مفهوم جزئی، یا

یک شخصی (یک شیء) و یا یک مجموعه خاصی است. موضوع قضیه می‌تواند «این یا آن ...» بر سر آن بیاید. مانند: این فرد، آدم بسیار خوبی است.

موضوع = این فرد (جزئی) است در سؤال بالا موضوع، گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» همگی کلی است.

گزینه «۱»: امانیسم (کلی) / گزینه «۲»: انسان عصر روشنگری (کلی) / گزینه «۴»: مسلمانان (کلی) است.

در گزینه «۳»: مجموعه اعداد طبیعی (مفهوم جزئی)، زیرا تنها یک مصداق دارد. (خدابخش) (درس ششم - قضیه حملی، قضیه شخصیه) (متوسط)

۱۰- گزینه «۲» - اجزای قضیه در منطق عبارتند از: (۱) موضوع (۲) محمول (۳) نسبت (رابطه) ابتدا باید قضیه داده شده را به شکل استاندارد دریاوریم، سپس

اجزاء قضیه را معین کنیم.

مریم (موضوع)، به دانشگاه رونده (محمول)، است (نسبت). (خدابخش) (درس ششم - قضیه حملی - قضیه محصوره) (متوسط)